

Työttömän terveystarkastuksen kirjaaminen

MIKSI?

Työttömien hyvinvointi ja terveys

- Terveys luo hyvät edellytykset työkyvylle ja tukee työllistymistä.
- Työttömyys vaikuttaa kielteisesti hyvinvointiin ja terveyteen, etenkin pitkittyessään.
- Varhainen hoitoon ja kuntoutukseen pääsy ehkäisee työkyvyttömyyttä ja eläköitymistä.

KENELLE?

Työttömät

- Terveysneuvonta ja terveystarkastukset on järjestettävä lain mukaan opiskelu- tai työterveyshuollon ulkopuolelle jääville nuorille ja työikäisille.
- Hyvinvointialueella on järjestämisvastuu työttömän terveystarkastuksesta.
- Terveystarkastus on vapaaehtoinen ja maksuton.

MITEN ONNISTUTAAN?

Yhteistyössä

- Terveystarkastaja tai lääkäri arvioi yhdessä asiakkaan kanssa hänen terveydentilaansa ja sen vaikutusta työnsaantiin.
- Terveystarkastus edellyttää hyvinvointialueella sovittuja yhteistyökäytäntöjä erityisesti työ- ja elinkeinohallinnon kanssa toteutuakseen hyvin. Tämä koskee sekä tarkastuksista tiedottamista, niihin ohjautumista että jatkoselvityksiin ohjaamista. Samalla on syytä varmistaa asiakastietojen tietoturvallinen ja lain mukainen luovuttaminen ja siirto.
- Nimetyt yhteyshenkilöt eri toimialoilla edistävät yhteistyökäytäntöjen vakiintumista.

MILLAINEN TYÖOTE?

Työ- ja toimintakykyä edistävä

- Terveystarkastuksessa on keskeistä kartoittaa asiakkaan omat toiveet ja tavoitteet sekä arvioida terveydentilaa, elintapoja, hyvinvointia ja niihin vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi tulisi selvittää ja edistää asiakkaan työ- ja toimintakykyä sekä arvioida hoidon ja kuntoutuksen tarvetta ja tavoitteita, huomioiden myös suunterveys ja sosiaalisen tuen tarve.
- Terveysneuvonnan ja terveystarkastusten on tuettava työ- ja toimintakykyä ja sairauksien ehkäisyä sekä edistettävä mielenterveyttä ja elämäntilannetta.

SÄÄDÖKSET JA OHJEET

- Terveydenhuolto-laki (1326/2010) 13 § edellyttää hyvinvointialueita järjestämään työttömille terveys-tarkastuksia.
- Ministeriöiden (STM ja TEM) yhdessä laatima ohjeistus (päivittyä 06/2023).
- TOIMIA-suositus, Työttömän toiminta- ja työkyvyn hyvä arviointikäytäntö terveydenhuollossa (26.3.2012).
- [TOIMIA-tietokanta](#)
- [Työttömän terveystarkastus](#)

Tee työsi näkyväksi

Tässä annetaan ohjeet terveystarkastusten oikeaan tilastointiin potilastietojärjestelmässä. Terveystarkastuksella tarkoitetaan terveydenhoitajan tai lääkärin tai näiden keskenään tai näiden ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten muodostaman työparin toteuttamaa tarkastusta.

Työttömän terveystarkastuksen tilastointi potilastietojärjestelmään

- Toimenpide: Käytetään aina vähintään toimenpidekoodia OAA68, muita toimenpidekoodeja voi käyttää samanaikaisesti tarpeen mukaan. Työttömien terveystarkastus tai OAA61 (SPAT1395) Opiskelu- ja työelämän ulkopuolella olevien terveystarkastus (muut työikäiset kuin työttömät).
- Käyntisyys: ICPC-2: A98 terveyden ylläpito/sairauden ennaltaehkäisy tai Z06 Työttömyyteen liittyvä ongelma ICD-10: Z10.8 Muun väestöryhmän rutiinimainen yleinen terveystarkastus tai Z00.8 Muu yleistarkastus.
- Palvelumuoto: T24 Muut neuvolapalvelut tai T58 Terveystieteiden sosiaalityö (Informointia, ohjausta ja neuvontaa, hakemusten tekemistä, palvelujen järjestämistä sekä korvausten hankkimista. Käytetään esimerkiksi sosiaaliohjaajien ja -neuvojien kohdalla).
- Yhteystapa: R10 Asiakkaan käynti vastaanotolla.
R20 Ammattihenkilön käynti asiakkaan kotona, mahdollista esimerkiksi TYP toiminnassa.
R41 Ammattihenkilön käynti asiakkaan luona muualla kuin kotona tai työpaikalla, esimerkiksi työpajalla.
R52 Reaaliaikainen etäasiointi (puhelin, chat, video)
R56 Etäasiointi ilman reaaliaikaista kontaktia (sähköinen asiointi).
R60 Ammattihenkilöiden välinen konsultaatio.
R71 Ammattihenkilöiden välinen neuvottelu, esimerkiksi verkostopalaveri, jossa asiakas ei ole läsnä.
R72 Asiakkaan asian hoito, ilman kontaktia asiakkaaseen, esimerkiksi lähetteen laatiminen.
- Kävijäryhmä: 1 Yksilökäynti tai 2 Ryhmävastaanotto eli yhden asiakkaan ja vähintään kahden ammattihenkilön välinen palvelutilanne. Ryhmävastaanottoa voi käyttää monialaisessa tapaamisessa, jossa on asiakkaan lisäksi ammattilaisia mukana.
- Käynnin luonne: terveydenhoito (TH)
- Paino, pituus, verenpaine, vyötärön ympäryys
- Lääkitystiedot, rokotustiedot
- Tupakkatuote ja tupakointi
- Alkoholien käyttö, AUDIT C tai AUDIT 10
- Jatkohoitotoimenpidetieto: Esimerkiksi SPAT 1339 Uusi vastaanottoaika. SPATT 1341 Ohjaus lääkärille tai hammaslääkärille. SPATT 1340 Ohjaus muulle ammattiryhmälle kuin lääkärille. SPATT 1344 Ohjaus päihdepalveluihin. SPATT 1345 Ohjaus lääkinälliseen kuntoutukseen. SPATT 1346 Ohjaus ammatilliseen kuntoutukseen. SPATT 1343 Ohjaus yksityiseen tutkimukseen tai hoitoon ml. palveluseteli. SPATT 1337 Puhelinajan varaaminen. SPATT 1338 Sopimus sähköisestä yhteydenotosta. SPAT 1334 ei jatkotoimenpiteitä.

Miksi kirjaaminen on tärkeää?

- Kirjaaminen tekee sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten työtä näkyväksi.
- Yhteinen kirjaaminen tuottaa vertailukelpoista tietoa kunnissa, alueilla ja valtakunnallisesti.
- Kirjaamisen pohjalta saatavat tiedot vaikuttavat palvelujen seurantaan ja arviointiin ja sitä kautta myös rahoitukseen.

Lisätietoja

thl.fi/avohilmo

Yhteystiedot

Kaisa Mölläri
kehittämispäällikkö, kaisa.mollari@thl.fi

Leini Sinervo
kehittämispäällikkö, leini.sinervo@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
thl.fi | [@THLorg](https://twitter.com/THLorg)